

2011-12-20

Utvärdering av uppdragsöverenskommelse 2008-2011 mellan Film i Skåne och Region Skånes kulturnämnd

Inledning

Film i Skåne är Skånes regionala resurs- och produktionscentrum för film. 2008 beslutade kulturnämnden i Region Skåne att teckna en uppdragsöverenskommelse med Film i Skåne AB för perioden 2008 till 2011 (bilaga 1). Överenskommelsen omfattade områdena *Film Barn och Unga* samt *Visning/Spridning* och är en formalisering av det uppdrag som Film i Skåne haft sedan starten 1995 med Region Skåne (från början Malmöhus läns landsting) och staten, via Svenska Filminstitutet.

Verksamheten som regionalt resurscentrum för film och video bedrevs de första åren i föreningsform. År 2000 utsågs Film i Skåne av Svenska Filminstitutet till regionalt produktionscenter med ansvar för att också utveckla långfilmsproduktion i länet, varpå Kultur Skåne och Film i Skåne slöt avtal om att verksamheten skulle ombildas och drivas i aktiebolagsform. De regionala medlen till samproduktion av långfilm kom då via Region Skånes kulturnämnd. 2009 beslutade Region Skåne att gå in som ägare av Film i Skåne AB via sin marknadskoncern Business Region Skåne, som ägs gemensamt av Region Skåne och Kommunförbundet Skåne. Sedan hösten 2009 är Film i Skåne således ett av fyra dotterbolag inom koncernen, med i stort sett samma breda uppdrag som tidigare och är formulerat i ägardirektivet (bilaga 2).

2011 kommer den regionala finansieringen både från Business Region Skåne och kulturnämnden. Den statliga finansieringen hämtas dels från den så kallade kulturkofferten, dels från filmavtalet. Kulturkofferten är en politisk reform inom kulturområdet av de tre administrativa nivåerna stat, region och kommun. För att

optimera effekten av offentliga medel till kultur finns också en tydlig ambition att fördjupa samverkan med det så kallade civilsamhället. Fördjupad samverkan med stat, kommuner och civilsamhälle har varit Film i Skånes fokus sedan starten. Under de senaste åren har även Film i Skånes samverkan med Kultur Skåne och regionens kulturnämnd utvecklats genom gemensamma projekt och rådslag.

Följande rapport kring uppdraget som det formulerats för perioden 2008 till 2011 koncentrerar sig följaktligen på verksamheten inom uppdragsområdena *Film Barn och Unga* samt *Visning/Spridning*, alltså de delar som kan hänföras till Film i Skånes ursprungliga uppdrag som regionalt resurscentrum. I överenskommelsen sammanfattas detta till att:

- På olika sätt stödja skånskt filmliv.
- Främja verksamhet med rörlig bild för barn och unga, såväl inom skolans ram som på fritiden.
- Verka för ökade visningsmöjligheter för film i regionen.
- Skapa mötesplatser och driva nätverk.

För att nå ovanstående mål har Film i Skåne under perioden genomfört en mängd projekt och verksamheter och har vinnlagt sig om att anlägga ett utvecklingsperspektiv på insatserna. Utvecklingsperspektivet märks särskilt i arbetsmodellerna och den roll eller position Film i Skåne intagit i kontakten med filmlivets olika aktörer. I enlighet med uppdraget har Film i Skåne renodlat rollen som samproducent, förmedlare och utvecklare, främst genom att engagera länets kommuner i utvecklingsarbete kring lokal filmverksamhet. Film i Skåne har också drivit nätverk och mötesplatser inom film i skolan, eget skapande och visning. Organisationen har också utvecklat verksamhet med unga filmare, samarrangerat filmfestivaler och andra filmevenemang samt på olika sätt främjat visningsmöjligheterna för skånsk film.

Övergripande mål

I överenskommelsen från 2008 finns angivet Film i Skånes övergripande mål samt de områden där insatser ska göras. Sedan dess har Svenska Filminstitutet emellertid delvis formulerat om sina mål för stödet till den regionala filmkulturella verksamheten. Samtidigt har Region Skånes kulturnämnd beslutat om en skånsk kulturplan för 2011-2012 med anledning av det nya samarbetet med stat och kommuner inom den så kallade kulturkofferten. I denna rapport ska verksamhetens utveckling och resultat dock stämmas av mot de skrivningar som finns i uppdragsöverenskommelsen så som den ursprungligen formulerats.

Det övergripande målet för Film i Skåne är att organisationen ur ett brett perspektiv ska utveckla den skånska filmmiljön. I enlighet med detta har Film i Skåne initierat, stimulerat och utvecklat filmlivet i Skåne, såväl inom den filmkulturella fältet som inom skånsk filmproduktion. I utvecklingsarbetet har vi samarbetat med stat, kommuner, regionala parter, näringsliv, föreningar och

privatpersoner – såväl i Skåne som nationellt och internationellt. I många fall har film- och mediefrågorna varit gränsöverskridande gentemot andra samhällsområden och tangerat demokrati, delaktighet, landsbygdsutveckling, kompetensutveckling, ungas insteg i samhälls- och arbetsliv, en mångfald av uttryck, kultur i hela landet och kultur i skolan, med mera. Film i Skåne har också utvecklat modeller för effektivare resursutnyttjande och fördjupad pedagogisk förståelse av filmmediet.

Sammanfattningsvis har arbetet bestått i att:

- Förankra de filmpedagogiska frågorna i kommunerna
- Stödja kommunernas arbete med skolbio och annan filmpedagogisk verksamhet, till exempel inom ramen för Skapande skola
- Stödja nätverk av verksamma filmpedagoger i Skåne genom att arrangera kompetensutveckling och via Film i Skånes hemsida marknadsföra deras tjänster
- Arrangera nätverksträffar och kompetensutveckling för skolbioansvariga i de skånska kommunerna
- Vidareutveckla Ystad Studios Film Camp
- Vidareutveckla Pixel - Skånes kortfilmsfestival
- Ge konsultation inom visning samt spridning/distribution av regionalt samproducerad film
- Samproducera filmkultur. Film i Skåne fungerar sedan år 2000 som regionens handläggare av och stödgivare till filmkulturella arrangemang i Skåne
- Driva CineSkåne - regionalt visningsnätverk för regional samproducerad film
- Driva Regionalt nätverk för biografidkare och kommuner med fokus på (digital) biografutveckling
- Stödja talangutveckling
- Utveckla strategiska mötesplatser för film

Uppdragets delmål

För att uppnå de uppställda målen ska Film i Skåne verka inom sex delområden som definieras i uppdragsöverenskommelsen:

- 1. Genom kommuner och andra lokala aktörer främja verksamhet med kvalitetsfilm i hela Skåne, med särskild betoning på filmpedagogisk verksamhet för barn och unga.**
- 2. Verka för att göra filmområdet mer tillgängligt för allmänheten.**
- 3. Anlägga ett mångfaldsperspektiv på verksamheten när det gäller till exempel organisation, rekryteringar och att skapa mötesplatser.**
- 4. Fungera som kompetenscentrum i samspel med andra aktörer i samhället.**

5. Skapa attraktiva mötesplatser för ung kultur i allmänhet och unga professionella filmare i synnerhet.

6. I alla delar av verksamheten sträva efter hög kvalitet.

Många projekt och åtgärder tenderar att överlappa de olika målen. Film i Skåne tolkar detta som att sådana projekt har varit särskilt lyckosamma, eftersom de gett effekter inom flera olika av organisationens verksamhetsområden och därigenom gett en positiv påverkan på flera av målen samtidigt. Att de i denna redogörelse därför dyker upp under flera olika rubriker är därför ofrånkomligt.

1. Främjandet av verksamhet med kvalitetsfilm med särskild betoning på filmpedagogisk verksamhet för barn och unga.

Detta har skett genom samverkan med kommuner, föreningar, organisationer, näringsliv och privatpersoner. För att utöka och stärka lokala verksamheter har samarbeten genomförts med andra regionala, nationella och statliga insatser, med regionalt föreningsliv och filmfestivaler, folkhögskolor med filminriktning och så vidare. Snart sagt alla nätverksträffar, visningsdagar, mötesplatser och arenor som Film i Skåne drivit eller engagerat sig i har skett i samverkan med en eller flera lokala parter. Under avtalsperioden har konkreta aktiviteter årligen genomförts i mellan 12 och 14 av de skånska kommunerna. I filmpedagogiska frågor har rådgivning skett till 28 av de 33 kommunerna under samma period.

Fördjupade samarbeten

Film i Skåne har under perioden fördjupat samarbetet med fyra skånska kommuner; Ystads kommun för samproduktion av långfilm, Ystad Studios och Ystad Studios Film Camp. Med Helsingborg för talangutveckling tillsammans med BoostHbg. Med Malmö kommun för vårt kort- och dokumentärfilmskontor, filmfinansieringsforumet BUFF:FF, Screen, Kidsregio, Kids Cluster, samt festival- och branschevenemang. Med Lund har vi samarbetat kring Lund Film Academy, masters program inom filmproduktion på Lunds universitet och filmfestivalen Pixel. Film i Skåne var också samtalspart i de filmutredningar som gjordes 2009 av Malmö stad och Helsingborgs stad.

Visningsnätverk, fokuskommuner och skolbio

Visningsnätverket CineSkåne engagerade kommuner och biografer utanför storstäderna under perioden (se även under punkt 2 nedan). Under 2009 gjordes även en satsning på tre särskilt utsedda fokuskommuner: Svedala, Kävlinge och Osby, som erbjöds insatser för att stärka sina respektive filmliv. Både Kävlinge och Osby har därefter aktivt arbetat vidare på egen hand med dessa satsningar. Skolbioverksamheten är sedan länge etablerad i många skånska kommuner och har stadigt vuxit. Under avtalsperioden har antalet kommuner med etablerad skolbio vuxit från 20 stycken år 2008 till 25 år 2011, och har ofta varit en inkörsport till en ökad filmverksamhet i kommunen.

2009-2011 ingick Film i Skåne i två partnerskoleprojekt med Ystad och Tomelilla kommuner, initierade av Svenska Filminstitutet, där den rörliga bildens del och funktion i den pedagogiska processen i utvalda skolor studerades mera i detalj.

Ystad Studios Film Camp

2009 startade Film i Skåne Ystad Studios Film Camp, en pedagogisk studio i direkt anslutning till Ystad Studios och med autentisk scenografi från TV-serien ”Vid Vintergatans slut”. Verksamheten byggde på ett koncept kring nyhetsreportage, och pedagoger hämtades från frilansnätverket. Under året besökte sammanlagt 488 elever från kommunerna Ystad, Trelleborg och Skurup Ystad Studios Film Camp, och året därpå besökte 500 elever från sju olika kommuner verksamheten. 2011 förnyades projektet med ett pedagogiskt koncept kring animation. Sommaren 2011 hölls även ett filmläger för unga i åldrarna 13-15 år i samverkan med ABF Skåne. Ungdomarna på lägret kom från Eslöv, Hörby, Lund, Malmö, Perstorp, Tomelilla, Ystad och Ängelholm. 2011 besöktes Film Camp av elever från fem kommuner: Ystad, Simrishamn, Osby, Hässleholm och Tomelilla.

Elever möter filmare och Skapande skola

I serien *Elever möter filmare* producerades ett till två program per år med skolan som målgrupp, där en filmare gör klassrumsbesök tillsammans med sin film. 2008 introducerades *Skapande skola* på statlig nivå för att stimulera kommuner och skolor att i högre grad än förut ta ansvar för att eleverna i skolan ges utrymme till eget skapande genom olika konstuttryck. Detta initiativ gav direkta resultat för aktiviteter med film i skolan, som en del av de större Skapande skola projekten. När det statliga initiativet slutligen kom på plats var Film i Skåne väl förberedda och kunde gå in med riktat informationsarbete till kommunerna. Film i Skåne fungerade också rådgivande vid projektdiskussioner, som förmedlare av filmpedagoger/filmare till skolorna via frilansnätverket, samt som tillhandahållare av en filmpedagogisk studioresurs med ett utvecklat koncept i form av det ovan beskrivna Ystad Studios Film Camp. 2008 drev 25 kommuner i länet Skapande skola projekt, varav minst tre med filminslag. 2009 drev hela 14 skånska kommuner projekt inom Skapande skola med filminslag, oftast efter projektrådgivning och pedagogförmedling via Film i Skåne. Med filminslag menas i detta sammanhang för det mesta eget skapande arbete med film, men även i en del fall mediapedagogiskt arbete med att se film och analysera och diskutera film. Rådgivande samtal kring Skapande skola med filminslag hölls med ytterligare nio kommuner. 2010 besökte fyra kommuner Film Camp som en del av sina egna lokala projekt, och Film i Skåne var bollplank för projekt inom Skapande skola i ytterligare åtta kommuner. 2011 drev 32 kommuner projekt inom Skapande skola, varav minst tolv hade filminslag.

Filmfestivalen Pixel och Pixelfredag

Film i Skånes regionala kortfilmsfestival Pixel fungerade som ett visningsfönster och en mötesplats för unga filmare upp till 26 år. De vinnande filmerna skickades vidare till den nationella Novemberfestivalen och Film i Skåne subventionerade de skånska filmarnas medverkan. Under perioden flyttades Pixel från sin

mångåriga vistelse i Helsingborg för att, efter någon utflykt till Malmö, slutligen landa i Lund genom ett långsiktigt samarbete med Lunds kommun. Nytt år 2011 var arrangemanget Pixelfredag som riktade sig kommuner på temat ungas eget filmskapande.

Filmpedagogiska nätverk

Under avtalsperioden har Film i Skåne drivit tre nätverk inom det filmpedagogiska området:

- Skolbio
- Kommunanställda mediepedagoger och AV-personal
- Frilansande filmpedagoger

De två första nätverken har erbjudits träffar och visningsdagar, medan frilansnätverket även erbjöds kompetensutveckling och marknadsföring av sina tjänster via Film i Skånes hemsida. Nätverksträffarna förläggs ofta till orter med intressant filmpedagogisk verksamhet. Till exempel förlades 2011 års skolbiodag till Svalöv eftersom de nystartat skolbio och genomfört ett filmpedagogiskt projekt mellan Fridhems folkhögskola och grundskola med medel från Svenska Filminstitutet.

Biografnätverk och digital strategi

Film i Skåne har drivit ett biografnätverk med nätverksträffar kring biografutveckling, digital visningsteknik och nya visningsfönster för film. 2008 gjordes även en förstudie kring en regional digital strategi för den digitala infrastrukturen för visning av rörlig bild i Skåne. 2009 genomfördes ett större upplagt projekt med medel från bland annat EU:s strukturfonder kring en regional strategi för den digitala infrastrukturen för visning av rörlig bild i Skåne. Då kontaktades alla kommuner och biografer i Skåne, och flera av dessa var representerade i referensgruppen och vid arbetsseminarium. Strategiarbetet presenterades för det skånska Kulturparlamentet, men även på Göteborg Film Festival, samt vid ett seminarium inom det europeiska EU-stödda nätverket Media Evolution. Strategin definierade sju insatsområden:

- Regionalt fibernät för distribution av digitalt, kulturellt innehåll.
- Regional kulturportal.
- Kompetens och kunskap om digital teknik.
- Pilotprojekt inom digital visning av rörlig bild.
- Digitala modellbibliotek.
- Digitala författarprogram.
- Stimulanspott för mindre utvecklingsinsatser.

2010 förprojekterades ytterligare ett projekt finansierat av Svenska Filminstitutet och Film i Skåne kring testvisningar av digital flervägskommunikation i Svalöv, Skurup och Höganäs. Vid årets slut fylldes pengapotten på med medel från regionala tillväxtnämnden och omfattade, förutom genomförandet av testvisningarna, även framtagandet av en modell för digitalt visningsrum på

bibliotek tillsammans med tidigare fokuskommunen Kävlinge, samt förstudie kring en regional plattform för digitalt förmedlat kulturinnehåll. Projektet genomförs under 2011 och halva 2012. Utöver detta planerades för ett projekt kring kompetensutveckling för arrangörer av digitalt förmedlad kultur, däribland film, tänkt att genomföras under 2012 tillsammans med Kultur Skåne och Skånes Teaterförening/Arrangörscentrum.

Den regionala digitala strategin som Film i Skåne tog fram omnämndes för övrigt både i Region Skånes förslag till bredbandsstrategi från 2011 och Konstnärsnämndens remissyttrande till Kulturdepartementet angående statligt stöd till digitalisering av biografier, också det från 2011.

2009 fanns 35 registrerade biografier i Skåne med pågående verksamhet. I två kommuner fanns biografier med vilande verksamhet: Hörby och Svalöv. Svalöv har dock sedan 2010 fungerande biograf i Kulturhuset. Nio kommuner saknade biograf: Bjuv, Burlöv, Kävlinge, Lomma, Perstorp, Staffanstorp, Svedala, Åstorp och Örkelljunga. I Perstorp diskuterades en nystart av biografen under 2011 utifrån möjligheterna med digital visningsteknik.

Vid ingången till 2009 hade endast biograf Spegeln i Malmö digital visningsutrustning av 2K-standard. Under året tillkom ytterligare fem kommuner där biograferna investerade i digital 2K-standard och oftast också med 3D-teknik. Därefter har ytterligare digitaliseringar skett. Idag, 2011, har 23 biografier i Skåne minst en salong med Digital 2K DCI projektor. De flesta har dessutom valt att lägga till 3D.

Biografier över hela Skåne visade även livesändningar av olika slag, framför allt opera från Metropolitan i New York. Sju biografier/visningsarrangörer visar film på annat, något enklare, digitalt format. Ytterligare tre orter har sökt medel till digitalisering via lokala Leader-projekt: Borrby bio i Simrishamns kommun, Florabiografen i Sjöbo kommun och Sibbhults bio i Östra Göinges kommun.

Utbyte med andra regioner

Film i Skåne deltog under 2008-2010 i Region Skånes kulturutbyte med de tyska regionerna Hamburg/Schleswig-Holstein. 2008 deltog man i en studie- och kontaktresa som Kulturnämnden Skåne arrangerade till Hamburg. 2009 gjorde Film i Skåne en egen researchresa till Hamburgs filmliv inför ett studiebesök för kommuner, biografier och visningsarrangörer som genomfördes 2010.

2011 arrangerade Film i Skåne en studieresa till Norrköping för att titta på den toppmoderna nya biografen Cinema och visualiseringscentret C, modernast i Sverige, för samma målgrupp av kommuner, biografidkare och visningsarrangörer.

Festivaler och evenemang

2008 samarrangerade Film i Skåne 10 festivaler och filmevenemang i Skåne med en sammanlagd insats på 945 000 kronor, varav den största posten var 600 000 kronor till Nordisk Panorama Five Cities Film Festival, som arrangeras vart femte år i Malmö. 2009 samarrangerade Film i Skåne 13 festivaler och filmevenemang

till en sammanlagd summa av 1 050 000 kronor. Till evenemangen kom cirka 15 300 besökare. Film i Skåne förde också utvecklingssamtal med festivalerna, inte minst inför hoten om en krympande ekonomi.

2010 skapade Film i Skåne stödformen Klirr för mindre, men lokalt strategiska, arrangemang. Totalt samarrangerade Film i Skåne under 2010 13 filmevenemang, varav fyra skedde inom ramen för Klirr. Total insats 2010 var cirka 825 000 kronor. Publiken på dessa arrangemang beräknades till sammanlagt 14000 personer. 2011 samproducerade Film i Skåne 20 filmkulturella evenemang till en sammanlagd summa av cirka 1 100 000 kronor. Besöksantalet under 2011 beräknas till cirka 24 000 (publik från 7 festivaler och 9 filmevenemang). Den stora publikökningen mellan 2010 och 2011 kan härledas både till nya initiativ som vi kunnat samproducera, till exempel festivalen Malmö Arab Film Festival (2500 besökare), som till att andra arrangemang erhållit verksamhetsbidrag från sina respektive kommuner, och därmed kunnat utöka sin verksamhet till flera arrangemang under året, på flera platser. Ett verksamhetsbidrag bidrar även till att personal kan hållas mer kontinuerligt i arrangemanget, och mer kraft kan ägnas åt publikrelaterade aktiviteter.

De större evenemangen ägde rum i Båstad, Kristianstad, Malmö, Lund, Helsingborg och Ystad. Filmfestivaler och filmevenemang breddar filmutbudet lokalt och ger invånarna tillgång till film som annars inte visas så ofta på biograf, till exempel kort- och dokumentärfilm och film från andra länder än USA och Sverige.

För att stimulera och lyfta filmfrågorna lokalt och skapa medieintresse för filmen som konstarrangerade Film i Skåne skånska galapremiärer på samproducerade spelfilmer och längre dokumentärfilmer i samverkan med berörda kommuner, produktionsbolag och filmdistributörer. Inbjudna var politiker och tjänstemän på kommunal och regional nivå, filmproduktionerna och skånskt film- och kulturliv. 2008 arrangerades fyra filmpremiärer, två i Lund en i Ystad och en i Malmö. 2009 arrangerades fyra premiärer, två i Malmö och två i Ystad. 2010 samarrangerades fyra premiärer, två i Ystad och två i Malmö. 2011 samarrangerades fyra premiärer, varav en i Helsingborg, en i Ystad och två i Malmö.

Film i Skåne gjorde också riktade spridningsinsatser för samproducerad kort- och dokumentärfilm, vilket ökade dessas möjligheter att nå ut till en publik både regionalt samt nationellt och internationellt på filmfestivaler.

2010 var även Film i Skåne drivande i starten av Kids Cluster under Kidsregio/ Cineregio, vars syfte är samla de europeiska intressenterna av att producera film för målgruppen barn och unga, ett område där Sverige och de nordiska länderna har en efterfrågad och uppskattad profil och där inte minst Film i Skåne sedan starten intagit en pådrivande roll.

2. Öka tillgängligheten

Ökad tillgänglighet för film åt allmänheten är en funktion av punkt 1, eftersom många av insatserna som där beskrivs direkt eller indirekt innebär större

tillgänglighet till film för allmänheten runtom i Skåne. De insatser som gjordes hade också ett tydligt fokus på att bredda filmutbudet mot kvalitetsfilm. Ambitionen delas givetvis av alla de parter Film i Skåne samverkar med för att uppnå detta.

CineSkåne

CineSkåne är Film i Skånes eget visningsnätverk och har under perioden vuxit från sex till åtta medlemskommuner. CineSkåne skapar visningstillfällen utanför storstadsområdena för främst skånsk samproducerad kort- och dokumentärfilm, och fördjupar samarbetet mellan biograf och kommun. Under perioden har visats två helaftons filmpaket årligen, oftast kombinerat med regissörsbesök eller någon annan medverkande från filmen. Fokus för arrangemangen har legat på filmvisning som kulturarrangemang.

Samarbeten och arrangemang

2009 samverkade Film i Skåne totalt med 22 olika visningsarrangörer, utöver biografidkare med ordinarie repertoar.

2010 inleddes visnings- och spridningssamarbeten med Folkets Bio Malmö och ABF Skåne som båda visade sig vara intresserade av att vid sidan om sina ordinarie verksamheter även verka för att sprida skånsk film till ny publik, i nya lokaler och nya sammanhang ute i länet.

2010-2011 återupptogs arrangemanget *Film under skånsk himmel*, som i samarbete med Folkets Bio Malmö visade skåneproducerad film utomhus tillsammans med en lokal arrangör.

Biografnätverket har haft som mål att öka tillgängligheten för all sorts film lokalt, och att utöka målgrupperna för biografen. I det perspektivet ska man även se förstudien till en regional, digital strategi som genomfördes 2008 och den regionala digitala strategi som togs fram 2009, samt det projekt med testvisningar som genomförs under 2010-2012 (se punkt 1), liksom de skånska galapremiärerna på skånska samproduktioner, samarrangemangen av filmfestivaler/filmevenemang och insatserna för spridning av samproducerad kort- och dokumentärfilm.

Utöver detta planerades för ett projekt kring kompetensutveckling för arrangörer av digitalt förmedlad kultur, däribland film, tänkt att genomföras under 2012 tillsammans med Kultur Skåne och Skånes Teaterförening/Arrangörscentrum.

Under perioden genomfördes de större filmevenemangen i Båstad, Kristianstad, Malmö, Lund och Ystad, orter som alla driver minst en filmfestival. Viss övervikt av andelen arrangemang låg på storstadsområdet Malmö/Lund.

2008 köpte Film i Skåne in institutionella rättigheter för Skåne till fyra kort- och dokumentärfilmer. Film i Skåne hade även rådgivning och uppföljning kring distributionsmöjligheter för ytterligare sju kort- och dokumentärfilmer. 2009 samproducerade Film i Skåne spridningen av fyra filmer (tre kortfilmer och en långfilm). 2010 gjorde Film i Skåne spridningsinsatser för fyra samproducerade

kortfilmer, och 2011 gjordes spridningsinsatser för samproducerade fyra kort- och dokumentärfilmer.

3. Mångfaldsperspektivet.

Film i Skåne har inom mångfaldsperspektivet fokuserat mest på genusperspektivet, vilket också varit ett speciellt uppdrag från Svenska Filminstitutet. I alla situationer där Film i Skåne kunnat påverka innehåll, programsättning och teman i verksamheten har jämställdhet mellan könen och varierad etnisk bakgrund eftersträvat. Inom talangutveckling och växthus har flera riktade satsningar gjorts till det underrepresenterade könet, i det här fallet kvinnor, samt har insatser gjorts för att nå unga med varierad etnisk bakgrund. 2011 startades projektet *Flickstarter* i samarbete med Film i Väst, ett projekt för kvinnliga filmskapare en bit in i karriären.

Diskussioner kring mångfald har tagits med de festivaler och evenemang som Film i Skåne samarrangerat.

Den digitala visningstekniken ökar i sig möjligheterna till mångfald hos publiken då tekniken relativt enkelt kan erbjuda textning på olika språk samt syn- och dövtolkning.

4. Kompetenscentrum i samspel med andra aktörer i samhället.

Framgång och utveckling för filmområdet hänger samman med att även andra aktörer känner sig berörda av eller har nytta av mediet. Film i Skåne har därför medverkat i sammanhang där Skåne presenterats, som till exempel Skånedagarna i Stockholm 2008 och 2011, som bland annat hade ett filmtema. Film i Skånes pedagogiska verksamhet deltog också i Skånedagarna på Bosjökloster 2011, där det även visades skånsk film i närvaro av regissörer och i samverkan med Film Centrum Syd, BoostHbg, ABF Skåne och Folkets Bio.

Film i Skånes kompetens efterfrågas även i sammanhang utanför den egna verksamheten. Till exempel medverkade vi 2008 i ett seminarium om film i vården som arrangerades av Kultur Skåne, och man har även fullgjort konsulentarbete när det gäller utveckling av kulturturism tillsammans med Position Skåne/Tourism in Skåne och enstaka kommuner, till exempel Ystad. Vad gäller digital visningsteknik har Film i Skåne en nyckelroll regionalt där den samlade kompetens man skaffat sig genom olika satsningar och projekt utnyttjats relativt flitigt av andra regionala instanser. Den regionala, digitala strategin är dessutom den enda regionala utredning/rapport som nämns i Region Skånes förslag till skånsk bredbandsstrategi som kom i maj 2011. Den regionala, digitala strategirapporten hänvisas också till av Konstnärsnämnden i deras remissvar på regeringens förslag till stöd för digitalisering av biografier som kom våren 2011 och beräknas träda i kraft hösten 2011.

Utöver detta planerades för ett projekt kring kompetensutveckling för arrangörer av digitalt förmedlad kultur, däribland film, tänkt att genomföras tillsammans med Kultur Skåne och Skånes Teaterförening/Arrangörscentrum under 2012. Inte minst för det pedagogiska filmarbetet i skolan anlitas Film i Skåne som

kompetenscentrum där vi själva byggt upp en organisation med olika nätverk med planlagda träffar. 2011 medverkade även Film i Skåne på Förskolemässan i Malmö. Ystad Studios Film Camp fungerar också som kompetenscentrum för pedagogisk fördjupning i filmpedagogik. Film i Skåne har haft en tydlig roll som kompetenscentrum vid utvecklingen av Skapande-skola-projekt, och också kunnat tillhandahålla filmpedagoger till dessa projekt via nätverket av frilansande pedagoger.

Även på folkhögskolenivå, vid KY-utbildning och på mastersutbildningar vid universitet och högskola anlätades Film i Skåne under 2008 vid examination, i styrgrupp samt som föreläsare.

Tillsammans med Lunds kommun och Lunds universitet genomförde Film i Skåne under 2010-2011 Lund Film Academy i syfte att underlätta mötet mellan akademi och filmbransch inom området rörlig bild.

Tillsammans med Kultur Skåne diskuterade Film i Skåne hur man kan utveckla det pedagogiska arbetet i regionen, bland annat utifrån utställningen ”She” som visades på flera skånska orter där Anders Weberg, medlem av filmpedagog-nätverket, höll workshop kring att arbeta filmpedagogiskt med mobiltelefoner.

5. Skapa attraktiva mötesplatser för ung kultur och unga professionella filmare.

Samarbeten med olika parter och aktörer har eftersträvat för att kunna skapa attraktiva mötesplatser för ung kultur och unga professionella filmare.

Samarbetsparter har bland annat varit BoostHbg, Filmcentrum Syd, Doc Lounge, Regionala Filmresurscentrums Samarbetsråd, Lunds universitet, ABF Skåne, Folkets Bio, IFEMA, Malmö högskola, Screen/BUFF, Skurups folkhögskola, Fridhems folkhögskola, Svenska Filminstitutet, dvoted, Film i Uppland, Reaktor Sydost med flera.

Pixel och M:DOX

Pixel är ett gott exempel på en sådan attraktiv mötesplats, se tidigare punkter.

2009 hade man 99 anmälda filmer från hela Skåne, 2010 hade man 147 inskickade bidrag och 2011 anmäldes 170 filmer. Nytt år 2011 var arrangemanget Pixelfredag som riktade sig kommuner på temat ungas eget filmskapande.

M:DOX är en annan, mera exklusiv, mötesplats för en målgrupp som rört sig mer åt det professionella hållet. 2009 hade man 109 deltagare, och 2011 hade man 125 deltagare, i båda fallen var ca hälften från Skåne. Under perioden 2008-2010 arrangerades även Skånska Filmdagarna som i synnerhet riktade sig till unga filmare på väg. Det senaste tillskottet i floran av mötesplatser med syfte att verka kontaktskapande och kompetenshöjande är Lund Film Academy som arrangerats tillsammans med bland annat Lunds kommun och Lunds universitet för att föra samman akademi och filmbransch.

Ungt filmskapande och unga professionella

2008 avslutades det treåriga projektet med Helsingborgs stad Centrum för ungt filmskapande, som utmynnats i tolv Växthusstöd och fem teknikstöd, samt en

DVD med tio unga skånska filmer. Med utgångspunkt från detta projekt startades sedan BoostHbg som kombinerade Film i Skånes regionala ansvar för talangutveckling inom området rörlig bild med Helsingborgs stads önskan att bygga upp en professionell verksamhet kring unga filmare, och det gränsande området cross media. Under perioden 2009-2011 fördelades 27 växthusstöd. Utöver det arrangerades workshops, pitchar, träffar och visningstillfällen. Under 2011 permanentades verksamheten, och BoostHbg knöts närmare Film i Skåne genom utvecklad samverkan (se bifogat avtal från 2011). Sedan 2007 samarbetar också Film i Skåne med FilmCentrum Syd om teknikutlåning till filmprojekt (se bifogat avtal från 2011). Samverkan mellan Boost Hbg, FilmCentrum Syd och Film i Skåne utgör ett brett utbud av insatser till unga filmskapare i Skåne.

2011 startade även Film i Skåne projektet Flickstarter i samarbete med Film i Väst, och som är ett projekt för kvinnliga filmskapare en bit in i karriären.

Vid sidan om arbetet direkt med skolorna fungerade Ystad Studios Film Camp även som en mötesplats för unga filmintresserade 2011 då ett filmläger för ungdomar i åldern 13-15 år arrangerades i samarbete med ABF Skåne. I serien ”Elever möter filmare” producerades program med skolan som målgrupp där en filmare gör klassrumsbesök tillsammans med sin film. Modellen ger möjlighet för eleverna att koppla filmupplevelsen till verkligheten bakom filmskapandet.

6. Strävan efter hög kvalitet.

Film i Skåne växte fram ur behovet av ett regionalt resurscentrum för film och video. Kompetens, utveckling och kvalitet har från början varit styrande för verksamhetens innehåll, inriktning och arbetsmodeller och har alltid präglat konsulentinsatserna både inom filmkulturell verksamhet, filmpedagogik och samproduktion av film. Kvalitet är också avgörande när det gäller bedömningen av de arrangemang och festivaler man väljer att samarrangera. Så skapades 2010 stödformen Klirr för att bättre svara mot de mindre kommunernas behov av utvecklingsinsatser.

M:DOX är ett annat exempel på ett kvalificerat arrangemang med dokumentärfilmer för en professionell, oftast ung, målgrupp. Lund Film Academy för samman utbildning med filmbransch, liksom unga filmare får coachinginsatser och pedagoger kompetensutveckling. För att få arbeta som pedagog i Ystad Studios Film Camp krävs att man genomgått en introduktionsutbildning – endast så kan Film i Skåne garantera kvalitet i utförandet. Konstnärlig kvalitet är också vägledande i urvalet av de filmer som visas inom CineSkåne och de insatser man gör för spridningen av kort- och dokumentärfilm.

Kvalitetsnivån på Film i Skånes verksamhet märks också i efterfrågan från nationella och internationella filmfestivaler och andra professionella visningsfönster. Samproduktioner som Film i Skåne medverkat i är eftertraktade

och under avtalsperioden har ett flertal kort- dokumentär- och långfilmer visats på en mängd filmfestivaler i hela världen med höga krav på kvalitet i sina program. Arbetet med att marknadsföra regionens produktioner till den internationella filmfestivalscenen är därför också ett viktigt verktyg för att skånsk kvalitetsfilm ska kunna nå en publik utanför landets gränser.

2008 visades 15 kortfilmer, sex långa dokumentärfilmer, två långfilmer och två barnfilmer i sammanlagt 98 festivalvisningar i 32 länder. Av dessa var åtta så kallade A-filmfestivaler, till exempel IDFA i Amsterdam, London, Toronto, Pusan, Berlin, Cinekid i Amsterdam med flera. Filmerna erhöll sammanlagt tre festivalpriser.

2009 var ett mycket starkt festivalår för skånsk film: sju långa dokumentärer, fem långfilmer och 16 kortfilmer visades på mer än 187 internationella filmfestivaler, de svenska ej inräknade. Fyra av dessa var A-festivalerna Berlin, Venedig, Shanghai och Amsterdam, och flera av filmerna vann priser.

2010 visades samproducerad film på 194 festivaler i 38 länder. Sex av dessa var A-festivaler. Flera filmer fick stora priser, bland annat som dokumentären "Armadillo" och långfilmen "Sound of Noise". Andra uppmärksammade och prisbelönta filmer var dokumentärfilmen "Bananas", långfilmen "Svinalängorna" och kortfilmen "Födelsedag". Totalt blev det 13 festivalpriser till de skånska samproduktionerna det året.

Festivalfacit för 2011 är ännu ej klart i skrivande stund, men uppmärksammade filmer är bland annat "Accidentes Gloriosos" i regi av Marcus Lindeen och Mauro Andrizzi, samt Pernilla Augusts "Svinalängorna".

2010 inledde vi visnings- och spridningssamarbeten med Folkets Bio Malmö och ABF Skåne för att sprida skånsk film till ny publik, lokaler och sammanhang ute i länet. Vilket breddade utbudet av kvalitetsfilm i Skåne. Film i Skåne har också strävat efter kvalitet, resultat och långsiktighet i de projekt man valt att driva. Det faktum att man fått förnyat förtroende att driva de digitala visningsfrågorna vidare inom olika projekt under hela perioden kan ses som ett mått på det. Genom att aktivt ingå i internationella nätverk skaffade sig Film i Skåne utblick och höjde sin kompetens som resurscentrum.

Sammanfattning

Film i Skåne strävar att så långt det går genomföra projekt, arrangemang och åtgärder i samverkan med någon samarbetspart. Detta är naturligt, eftersom vi oftast initierar, stimulerar och utvecklar inom områden som ägs av andra parter. Företrädesvis är dessa kommuner, men även staten, föreningar och privata näringsidkare som biografägare och distributörer förekommer som samarbetsparter. Detta gör att Film i Skåne utvecklat stor kunskap om och lyhördhet för de behov som finns ute hos länets många aktörer. Samtidigt har

organisationen samlat en hög kompetens vad gäller samarbeten, nätverk, dialog och förmågan att driva gemensamma projekt. Den ackumulerade kompetensen är till stor hjälp för att uppfylla organisationens mål. Men att Film i Skåne så sällan är ensam arrangör eller producent och snarare har en mer utvecklande och coachande roll än producerande, gör att insatserna ibland blir mindre synliga.

Att kommunerna äger frågorna kring sitt kulturliv är en av förklaringarna till att det fortfarande finns vita fläckar på kartan över biografer och offentliga visningsrum för film, skolbio, en kulturpolitiskt motiverad filmrepertoar och ungas möjligheter till stöd för eget skapande med rörlig bild. Vi gör regelbundet insatser för att engagera även de kommuner som saknar utvecklade satsningar inom Film i Skånes verksamhetsområden genom att bjuda in till nätverksträffar, seminarier, samarbeten och projekt. Emellertid krävs ofta att en eller flera faktorer samverkar i positiv riktning för att uppnå varaktiga resultat. Stöd och utveckling av den nya digitala visningstekniken har varit en sådan faktor, och som varit nödvändig för att våra egna digitala projekt har kunnat få fäste. Bildandet av Skapande skola har också haft stor betydelse för kommunernas vilja och även möjligheter att satsa på ungas eget skapande och därmed även filmskapande. Många skånska kommuner är också för små till ytan och antalet invånare för att kunna bära större nysatningar – där vore ett utökat samarbete kommuner emellan att föredra för att kunna ge invånarna tillgång till fler och mer varierade kulturuttryck.

Under perioden har Film i Skåne genomfört en mängd lyckade satsningar och projekt inom ramen för organisationens målsättningar och uppdragsöverenskommelsen. Nätverket av frilansande filmpedagoger har gett kommuner och andra intressenter tillgång till väl kvalificerade pedagoger och filmare i stor utsträckning, inte minst inom de Skapande skola projekt som inriktat sig på film. En gemensam kompetensutveckling och nätverksträffar har också höjt kvaliteten på insatserna.

I Ystad Studios Film Camp har en pedagogisk experimentyta skapats där modeller och koncept erbjudits till skolor och andra grupper, vilket varit mycket uppskattat och engagerat deltagande från flera kommuner i Skåne. Eftersom projektet både kunnat erbjuda en kvalificerad studiomiljö för pedagogisk koncentration och fördjupning och även öppnat upp produktionsfaciliteten Ystad Studios för pedagogiska ändamål, har en dubbel effekt uppnåtts. Ystad Studios Film Camp befinner sig i början av sin utveckling, och tillgången på medel avgör hur framtiden för verksamheten ser ut.

Den skånska kortfilmsfestivalen Pixel har utvecklats starkt under perioden, med dubbelt så många inskickade bidrag 2011 som 2008, vilket givetvis delvis hänger samman med den ökade tillgången på billig och enkel digital inspelningsteknik. Men även de aktiva Skapande skola projekten med filminslag runt om i de skånska kommunerna har haft en positiv effekt, liksom ökningen av utvecklade skolbioprojekt under perioden har fördjupat kommunernas filmpedagogiska verksamhet till att även omfatta eget skapande med rörlig bild i klassrummet eller

via kulturskolan. Film i Skåne startade därför 2011 seminariet Pixelfredag i direkt anslutning till festivalen för att ytterligare stödja och stimulera de krafter i kommunerna som arbetar med ungas eget skapande.

Pixel är också en arena för unga filmtalanger som via festivalen och Film i Skånes talangsatsning i samarbete med BoostHbg och Filmcentrum Syd erbjuds visningsmöjligheter, kompetensutveckling och kontakter med den professionella branschen. På så sätt fångas unga talanger upp som sedan har kunnat finna sin väg in i filmbranschen.

Samarrangemangen av filmfestivaler och andra filmevenemang i Skåne har starkt bidragit till visningsfönstren för både skånsk film som smalare så kallad kvalitetsfilm i olika format och från olika länder. Här intar Barn- och ungdomsfilmfestivalen i Malmö, BUFF, en särställning och där Film i Skåne är medarrangör i festivalens sidoarrangemang Screen och finansieringsforumet BUFF:FF. Det senare inkluderar även de internationella nätverken Kidsregio och Kids Cluster.

Vid sidan om regionens filmfestivaler växte även Film i Skånes eget visningsnätverk CineSkåne under perioden och lyckade regionala spridningssamarbeten och projekt kring skånsk film genomfördes även i samverkan med Folkets Bio Malmö/Lund och ABF Skåne.

De olika projekt inom digital visningsteknik och regional infrastruktur som Film i Skåne medverkat i och bedrivit med stor uthållighet och strategisk medvetenhet har också gett resultat. Dels i ökade lokala kunskaper om den tekniska utvecklingen, dels i ökad insikt att film också bör vara en del av den lokala kulturpolitiken. Film i Skånes medverkan till att många kommuner velat vara delaktiga i digitalisering av ortens biograf eller någon annan offentlig visningslokal för rörlig bild ska därför inte underskattas. Likaså har Film i Skånes regionala digitala strategi påverkat såväl Region Skånes förslag till bredbandsstrategi och Konstnärsnämndens syn på statligt stöd till digitalisering av biografier.

Film är relativt nytt som konstområde inom både regional och kommunal kulturverksamhet. I ett stagnerande ekonomiskt klimat med krympande ekonomiska ramar kan det vara svårt att prioritera nya områden på bekostnad av redan befintlig verksamhet. Utvecklingen av filmområdets verksamheter lokalt har definitivt påverkats av detta faktum. Men det är lätt att se att när medel anslås utifrån, som till exempel till Skapande skola och digitaliseringen, så har det inneburit även ett uppsving i kommunernas engagemang.

Film i Skånes arbetsinsats i dessa projekt har varit relativt omfattande då kommunerna ofta saknat uppbyggda strukturer för filmverksamhet. Inom utbildningsväsendet har både pedagogers och skolledares inställning och kompetens stor betydelse för arbetet med rörlig bild. Ibland har skolans prioritering av de så kallade basämnena ("läsa-skriva-räkna") betytt att man anslagit mindre resurser till olika former av kreativ verksamhet.

Det är troligt att det behövs ytterligare medel till stimulansåtgärder och utvecklingsinsatser för att stärka kommunernas arbete med film som konstuttryck och ungas möjligheter att på olika sätt möta och hantera film och rörlig bild. Där är Film i Skånes arbete med mediapedagogik och fördjupandet av förståelsen för den rörliga bilden en stabil grund att utgå ifrån. Den rörliga bilden får allt större utrymme i ett ständigt ökande flöde av kommersiella och politiska budskap och blir allt mer dominerande, särskilt i internet- och mobilbaserade medier. Film i Skåne har därför sedan starten arbetet med det långsiktiga målet att etablera mediapedagogik som en integrerad del i grundskolans undervisning.

En filmpolitiskt motiverad filmrepertoar lokalt kräver offentlig finansiering i alla sina delar; produktion, distribution, visning, arrangörskap, publikarbete och pedagogiska satsningar. Biograf- och filmbransch är dock i huvudsak kommersiell och kan i många fall inte uppfylla kulturpolitikens målsättningar. Ändå ställs kulturpolitiska krav på branschen, till skillnad från inom andra konstområden där kulturpolitiken träder in och kompletterar med de innehåll och sammanhang som bedöms nödvändiga. Man kan inte blunda för att filmområdet särbehandlas genom filmavtalet – som inte är detsamma som en formulerad kulturpolitik. Detta är även en svårighet för Film i Skåne som i kontakten med kommuner och region har att arbeta mot synen på film som en kommersiell produkt, och som därför behandlas annorlunda än andra konstprodukter. Detta är en inställning som långsamt ändras med ökad insikt, men som fortfarande lever kvar vid medelstilldelningen. Film spänner över ett brett spektrum, från utpräglad kommersiell massmedial industri till rena konstprodukter. Därmed blir även samproduktionen av film en kulturangelägenhet.

Uppdragsöverenskommelsen har omfattat Visning/Spridning och Film Barn Unga och inte varit knuten till de delar som är professionell filmproduktion. Dock finansierar Region Skåne idag samtliga delar inom filmverksamheten men från i huvudsak två olika håll. Dels genom kulturnämnden och dels genom finansiering av Business Region Skåne. Det vore önskvärt att vi samlade våra mål och strategier för hela filmområdet i Skåne och formulerade vad vi vill åstadkomma med filmen i Skåne både ur ett regionalt men också ur ett nationellt perspektiv. Att vi formulerar oss kring vilken roll den skånska filmen ska ha i relation till de nationella kulturpolitiska ambitionerna.

Bilagor

1. Uppdragsöverenskommelsen Kulturnämnden Skåne, 2008
2. Ägardirektiv Business Region Skåne, 2009
3. Samarbetsavtal Boost Hbg, 2011
4. Samarbetsavtal Filmcentrum Syd 2008, samt tillägg 2011
5. Verksamhetsberättelser Film i Skåne AB 2008 – 2010